

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELJSKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 15. OKTOBRA 1939.

ŠTEV. 5.

Dragoceno priznanje

Slovenski dijaški Katoliški akciji

V Ljubljanskem škofijskem listu z dne 25. sept. 1939., str. 79., beremo sledeče besede škofa ljubljanskega:

Papež opozarja na veliki pomen Katoliške akcije pri skrbi za duhovske poklice. Izkušnja v naši škofiji potrjuje papeževo misel. Da je naše bogoslovno semenišče, hvala Bogu, polno, lahko rečem, prepolno, je v prvi vrsti zasluga Dijaške Katoliške akcije, ki je mnogo poklicev zbudila, še več jih pa v viharji mladostni dobi ohranila.

POMEMBNOST TEGA PRIZNANJA

Slovenska dijaška KA je s tem dobila priznanje z mesta, ki je gotovo merodajno.

Posebna skrb, ki jo nujno ima vsak škof za škofijski duhovniški naraščaj, neprestane informacije, ki jih dobiva od vodstva bogoslovja, potem pa zdaj že dolge izkušnje in opazovanja o učinkih dijaške KA — saj deluje pri nas že preko sedem let — vse to daje ljubljanskemu vladiki zanesljivo podlago za stvarno sodbo.

Podobno sodbo smo slišali že prej iz ust vodstva ljubljanskega bogoslovja, torej od drugega najbolj kompetentnega mesta v škofiji.

Znani oficiozni vatikanski spis o KA našteva med poglavitnimi nalogami KA tudi delo za duhovske poklice. To nalogo torej slovenska dijaška KA dobro vrši. In kar moramo posebej poudariti: to delo vrši brez vsake propagande, zgolj po notranji sili pravilno usmerjenega katoliškega načelnega in vzgojnega dela.

KA — BLAGOSLOV TUDI ZA NEČLANE

Niso pa samo bivši člani, ki se imajo dijaški KA zahvaliti, da jim je poklic vzbudila ali ohranila. To velja tudi za mnoge tistih, ki sami iz tega

ali onega vzroka niso postali člani KA. Kajti tudi tisti, ki so zunaj, uživajo blagodejne njene sadove: ozdravljajoči vpliv te Pijeve ustanove sega po nujnosti njene narave preko mej njenega članstva.

Kdor ve, kako obupno je bilo stanje katoliškega dijaštva na univerzi in na gimnazijah ob nastopu dijaške KA in še nekaj časa potem, ta bo razumel, kakšne bi bile danes razmere v slovenskem dijaštvu, ako ne bi bila nastopila dijaška KA. V tistem kaosu mnogi ne bi bili izgubili samo poklica, ampak celo vero. Poznamo izjave ne enega bogoslovca, da bi bil danes komunist, če ga ne bi zajela KA. In nič manj ne velja to za tiste, ki sami niso bili člani KA.

KA je s svojim tihim, a močnim delom občutno zavrila razkristjanjevalne akcije komunistov in drugih nasprotnikov med dijaško mladino.

KA — NAJBOLJŠA PODLAGA ZA VSE POKLICE

Napačno pa bi bilo misliti, da ima KA manj pomena za svetne poklice. Saj je KA vendar prvenstveno za laike! KA siplje božji blagoslov prav na vse poklice; zaveda se, da je vsak resničen poklic božji klic, in s svetim spoštovanjem neguje pripravo za vse inteligenčne poklice sploh. In ker vidi v poklicu božji klic, se v izbiro načelno ne vmešava. Dijaška KA globoko spoštuje osebno svobodno odločitev poedinca. Pač pa daje vsakemu pri izbiri poklica in pri izgradbi življenjske naloge neprecenljive pomočke.

Kakor vidimo zdaj z merodajnega mesta izraze prvega zadovoljstva s sadovi KA za svečeništvo, tako se trdno zanašamo, da bodo svoj čas govorila tudi merodajna mesta ostalih inteligenčnih poklicev.

In teh upanj ne izražamo, ker bi se zanašali na svoje moči; mi trdno zidamo na blagoslov, ki nujno

Prvi pogoj prave duševne velikosti je jasen nazor o svetu, življenju — a li naši slovstveniki nimajo niti o svetu niti o človeku in njega namenu določenega nazora. Njih slovstvo je kraljevanje integralnega anarhizma.

DR. ANTON MAHNIČ

raste iz naše pokorščine do klicev svetega očeta po delu KA.

Da so se pa učinki pokazali prej, je naravno, ker se drugje ne morejo pokazati že po maturi.

NAŠA DIJAŠKA KA JE PRAVILNO ZASNOVANA

Dejstvo, ki ga naš vladika ugotavlja, pa dalje tudi dokazuje, da je naša dijaška Katoliška akcija povsem pravilno zasnovana, da smo torej pri nas zamislil Pija XI. o Katoliški akciji pravilno razumeli in izvršitev te zamisli tudi pravilno v roke vzeli.

To je tudi sv. oče sam pred vsem svetom povedal, ko je julija 1938. govoril članom slovenske dijaške KA.: »...v deželi, kjer je on vedno tako živo želel, da bi Katoliško akcijo videl cveteti, cveteti, da bi prinašala vse sadove, s katerimi jo obogatuje milost in dobrota božja vselej takrat, kadar je KA dobro začeta, dobro organizirana, dobro vodena in držana, kakor te zna Njegov in njihov dragi škof ljubljanski.«

»PO NJIH SADOVIH JIH BOSTE SPOZNALI!«

»Mar bero grozdje s trnja ali smokve z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad. Ne more dobro drevo roditi slabega sadu in ne slabo drevo roditi dobrega sadu« (Mat 7, 16—18).

Zakaj torej vi, ki sami pravite, da vidite grozdje, trdite, da je tisto, ki ga je rodilo, trn? Zakaj se upate tako nelogično, neresnično in krivično natolcevat, da so vam mladci všeč, ni vam pa všeč ozadje.

Izjava ljubljanskega škofa je nov dejstveni dokaz, da je naša dijaška KA pravilno »organizirana, vodena in držana«, da se poslužimo izrazov svetega očeta samega.

Je dokaz, da so metode naše dijaške KA uspešne in pravilne.

Je dokaz, da so sumničenja proti laiškemu vodstvu — in laiško vodstvo zahteva papež sam — neutemeljena. Da je neutemeljen strah, da bi laiško vodstvo odtujevalo mladino Cerkvi in hierarhiji.

Nepokorščina papežu — ta odtuja Cerkvi!

PIJ XII. IN MIR

Leta 1914. je avstrijski poslanik dvakrat prosil sv. očeta blagoslova za armade svojega cesarja; potrj od bolečine je papež Pij X. imel vedno le eno besedo: »Jaz blagoslovljam mir.«

Njegov naslednik Benedikt XV. je bil tako srečen, da je po štirih strašnih letih materialnega in moralnega uničevanja blagoslovil mir. Pij XI., ki je vedel, da je mir ogrožen, je ponujal svoje življenje, samo da bi svet ohranil ta dragoceni dar; in od tega je komaj leto dni.

NAPORI SV. OČETA

Njegov naslednik Pij XII. je moral postaviti to pereče vprašanje miru v ospredje svoje dejavnosti že v prvih mesecih svoje vlade.

Ko je napetost med državami postajala vedno hujša, je sv. oče zelo obzirno napravil poizkuse pri prizadetih vladah. Zgodovina nam bo morda nekega dne pokazala, kakšno važnost je imelo to posredovanje. Mi ne vemo nič natančnega o tem.

Sv. oče je o svojih naporih pred skupino romarjev iz Benetk, 19. avgusta govoril z zelo zastrtimi izrazi. Zdi se, da je bil v tem času rezultat že negativen. »Ob tej uri,« je rekel, »ko se obnavlja z ostrijo stiska in strah v sreih, smo tudi Mi že od prvih dni Našega pontifikata naprej poskušali storiti in tudi storili, kar je bilo v Naši moči, da bi odvrnili vojno nevarnost in da bi sodelovali pri ustvaritvi trdnega miru, ki sloni na pravici in ki štiti svobodo ter čast narodov. Mi smo tudi, kolikor je bilo mogoče in v kolikor so Nam dovoljevale naloge Našega

apostolskega delovanja, postavili v ozadje druge naloge in druge skrbi, ki so Nam bile pri srcu.«

Kljub temu sv. oče še ni izgubil upanja na mir. Iz dnevnikov smo zvedeli, da so tudi potem, ko sta Nemčija in Anglija izmenjali ultimativne predloge, papeževi poslanci mnogokrat skušali pri njihnih vladah posredovati.

KLIC VATIKANSKEGA RADIA

Poleg svojega diplomatskega delovanja pa sv. oče ni pozabil obrniti se na javno mnenje. Rotil je voditelje držav in njih narode. To je bilo v četrtek zvečer 24. avgusta, v vatikanskem radiu: »Iz očetovskega srea pošljamo nov in toplejši klic voditeljem in narodom.«

S tem skuša odpraviti sodobno razklanost z edinim primernim sredstvom, to je z zakonitim sporazumom, da bi se odrekli obtožbam, grožnjam in vzrokom medsebojnega nezaupanja, da bi vzpodbujali mirne poizkuse teh, ki vladajo v miru in vedrini, brez hujskanja. Pravica se zagotovi s pametjo, ne pa z orožjem. Nobena oblast, ki ne temelji na pravici, ni blagoslovljena od Boga.

»Politika, osvobodena morala, je izdala tudi one, ki so hoteli, da je brez morale. Nevarnost grozi, toda še je čas. Nič ni izgubljenega z mirom. Vse se more pogubiti v vojni.«

NISO HOTELI...

Ta glas, tako trden in tako očetovski, ni bil uslišan. Naslednjega

dne, ko je kardinal Maglione izročil zadnjo poslanico petim prizadetim evropskim velesilam, so Nemci prestopili meje Poljske.

To je bila vojna. Kristjanom je preostalo le to, da se združimo v molitvi, dokler se mir ne vrne. Mir, ki bi bil po želji Pija XII., ki jo je izrazil poslaniku Poljske v juliju: »Pravi mir, stoječ na pravici, časti in svobodi narodov.«

Verski počitniški tečaj v Ameriki

Kakor uradno poroča Družba za širjenje vere v Ameriki, se je število verskih počitniških tečajev za šoloobvezne otroke v preteklem letu znatno povečalo. Po teh poročilih je v preteklem poletju obiskovalo 7112 tečajev 549.000 otrok. Tečaje so vodili učitelji in učiteljice, ki so se prostovoljno priglasili za ta apostolat. Finančno so jih pa vzdrževali posamezni škofje in različna verska društva. Po zanesljivih cenitvah se je prijavilo letos 750.000 otrok, da bi mogli obenem s tečajem preživeti na deželi brezplačne počitnice.

Za dijake srednjih in visokih šol pa je bilo izpeljanih 122 počitniških tečajev znanstvenega značaja, ki so se pečali pretežno v vprašanji verskega in socialnega apostolata. Udeležilo se je teh tečajev 45.000 dijakov in dijakinj.

KOMUNIZEM — ZLOČIN PROTI DOMOVINI

Razkritja, ki prihajajo dan za dnem v javnost o delovanju in namerah komunistične stranke v Franciji, so tako številna, tako sramotna in obteževalna za komunizem, da si je težko misliti poštenega človeka, ki bi brez sramu priznal, da je ali da je bil komunist. Kadar pride enkrat na dan toliko hinavščine in laži, kadar se pokaže resnica v tako strašni luči, morajo izpregledati tudi veliki slepci.

Francoska komunistična stranka je od leta 1935. do septembra 1939. z vso silo zahtevala takojšnje vojno s fašističnimi državami. Danes ta ista komunistična stranka z vso silo veleizdajalsko podpira sovražnike, fašistične zahteve — proti interesom lastne domovine.

Diplomati v demokratičnih državah so kljub dobrim informacijam, ki jih diplomatski kabineti navadno imajo, trdovratno vztrajali v prepričanju, da bo Sovjetijo končno le mogoče uvrstiti med pozitivne sile v Evropi. Prizanašali in dobrikali so se komunističnim strankam doma, ker so bili prepričani, da so v njih iskreni domoljubi. Pomisleki proti domoljubnosti komunistov in proti porabnosti Sovjetije so se jim zdeli pretirani.

Sedaj je prišlo strašno iztreenjenje. Ko so v najtežjih časih začeli v Franciji izhajati komunistični letaki, ki zahtevajo takoj-

šni mir z Nemčijo in izražajo svoje simpatije Hitlerju, je postalo vsem jasno, koliko je ura. Sedaj so prišli na dan stari grehi komunistov, ki so jih prej odgovorni gospodje tako blagohotno prezrli in odpustili.

Prišlo je kasno spoznanje, da je vse res, kar so komunistom poznavalci vedno očitali: da so namreč pod absolutno disciplino Moskve — tudi če jim ukaže, da nastopijo proti lastni domovini in za njene sovražnike.

Ne delajte proti KA!

„Kdor udari Katoliško akcijo, ta udari Cerkev. To je resnično.

Zato vam papež pravi: dobro premislite!

V vaš lastni prid vas prosim, ne napadajte Katoliške akcije!

Kajti kdor udari Katoliško akcijo, udari papeža in kdor udari papeža, umrje. Qui mange du pape, en meurt.

To je resnica in zgodovina potrjuje to resnico.“

PIJ XI. julija 1938.

Kako spravljate to v sklad s svojo vestjo?

Do 1. septembra 1939. so vsi komunisti, filokomunisti in marksisti proglašali za največjo svetovno nevarnost fašizem in narodni socializem. Ne govorimo o tem, koliko je bilo to iskreno od strani vrhovnih voditeljev. To pa vemo, da so jim vsi podrejeni voditelji in vsi navadni »verniki« rdeče internacionale morali vse to verjeti in da so zato narodni socializem in fašizem iskreno sovražili. Mimo grede jim je to

sovražstvo prav prišlo tudi zato, da so si pridobili simpatije raznih svobodoljubnih ljudi, ki po prepričanju niso bili komunisti, pač pa so iskreno proti fašizmu. Toda koncem koncev, sovražstvo do narodnega socializma je bilo iskreno. Med te ljudi, ki so iskreno mislili s svojo borbo proti narodnemu socializmu, dasi so jo na premnoge načine zlorabljali, bi šteli tudi nekatere naše levičarske akademike.

Poslušali smo njihove ogorčene govore ob zasedbi Avstrije, slišali antifašistične proteste v času češko-slovaške krize in jih gledali, s kakšno pobožnostjo so na nekem akademskem mitingu brali zadnji Chamberlainov govor.

Kakor bodo sedaj spravili novi položaj v sklad s svojim prejšnjim prepričanjem?

Če hočejo ostati dosledno na svojem dosedanem stališču, pa morajo začeti z najostrejšo gonjo proti Moskvi in tretji internacionali. Kominterni neusmiljeno napada Chamberlaina, katerega so do nedavnega naši levičarji pobožno častili kot vrhovnega pokrovitelja demokracije — po prejšnjih navodilih iste kominterne.

Kominterni zdaj nevarno rovari v Franciji in s tem krepki Hitlerjev položaj. Zato bi bila za te levičarske elemente edina dosledna poteza, da tisto svoje sovražstvo, ki so ga prej gojili do narodnega socializma, obrnejo sedaj na njegove nove zaveznike in podpornike, na boljševiden, kominterni in Sovjetijo.

Kdo je kriv vojske?

Da »farji« ne delajo toče, to danes že vsakdo ve.

Če izbruhne vojska, se pa nekaterim ne zdi prav nič čudno verjeti, da so jo naredili duhovniki.

Slišali so o molitvah za mir, ki jih bodo pred oltarji molili duhovniki, po radiu so lahko poslušali velikega duhovnika v Vatikanu, ko je rotil ves svet, naj se strezni vsaj v zadnji minuti, v cerkvah odmeva po vsaki sv. maši: Kraljica miru, prosí za nas.

Gledali so, kako so se brusili meči, čisto dobro vedo, kdo je sprožil prvi top, natančno poznajo imena odgovornih vo-

dilnih državnikov, med katerimi ni niti enega zavednega katoličana, kaj še duhovnika.

Ko so vse to slišali in videli, je iz njihovih umazanih ust prišla kleвета: duhovniki so naredili vojsko.

Naj bodo dosledni in naj govore še o drugih take neumnosti: Stalin je stopil v kongregacijo, Mussolini je vrnil Abesinijo, Chamberlain se zahvaljuje nemškimi podmornicam, Daladier ruši Maginotovo črto...

Kdor širi vest, da so duhovniki naredili vojsko, je zloben, kdor verjame, neumen.

NAŠI KOMUNISTI

Op. ur.: Tudi med srbsko inteligenco se kaže zadnji čas streznjenja glede komunizma. Beograjski »Bilten jugosl. antimarksističnega komiteja« prinaša o tej stvari značilen članek, ki se ga zdi potrebno objaviti.

POZNO SPOZNANJE

Kot v Franciji se zdaj tudi med Srbi ljudem odpirajo oči in polagoma uvidevajo, kako upravičena in potrebna je bila vsa borba proti komunizmu. Zdaj uvidevajo, da komunistični pokret ni navadna politična stranka, s katero bi mogli sklepati razne zveze kot z vsako drugo politično stranko. Zdaj uvidevajo, da ima komunizem svoje posebne cilje, ki niso v skladu z nobenim načrtom naše narodne in državne politike niti z njenimi cilji.

Resnica je prišla malo pozno.

USPEHI PROTIKOMUNISTIČNE BORBE

A če bi mi tedaj podlegli tisti psihozi, ki jo je komunistična propaganda razširila po naši državi, če bi mi ostali slepi in bi videli samo površne pojave in če jim ne bi takoj odločno strgali krinke z lic, kje bi potem mi že danes bili?!

KJE JE ZDAJ „ANTIFAŠISTIČNA MLADINA“?

Kje je danes tisti patriotski zanos one »rodoljubne«, »napredne« in »antifašistične« mladine? Kje so njeni »delovni odbori«? Kje so danes tista hrupna profifašistična gesla in demonstracije?

Ni jih več! A ne zato, ker ne bi bilo patriotske in rodoljubne mladine. Obratno, vemo, da taka dina je in da je v ogromni večini, toda komunistom je uspelo, da so se vrinili v njene prve vrste in se postavili za njihove voditelje (n. pr. na beograjski univerzi).

KAJ BODO ZDAJ Z ANTIFAŠIZMOM?

Kako morejo oni danes še kričati proti fašizmu, ko njihov Stalin sklepa z njim pogodbe? Kako se morejo še navduševati za zapadne demokracije, ko pa jim je Stalin pokazal hrbet?

Tudi tisti, ki so pod vplivom zločinske propagande zašli v njihove vođe, zdaj spregledujejo in jim obračajo hrbet.

Toda še vedno je veliko zaslepljenih. Še vedno je veliko takih, katerih srca so mrtva. Preveč strupa so že užili.

IN SIMPATIJE ZA DEMOKRACIJE ZAPADA?

Čudno zvené danes njihove fraze o borbi proti kapitalizmu, o imperializmu Anglije in Francije. Preveč so te narode do zdaj povzdigovali in hvalili. In nekateri dobro misleči so jim verjeli.

IN OSLEPARJENE MNOŽICE?

Toda, če njihovi voditelji morejo delati take silne miselne skoke in pretvorbe, je pa tak tempo prehitel za mase.

Mase so razburjene in čakajo. In nikogar ni, ki bi jim odprl oči, nihče jim ne pové resnice. Količko jih je sodelovalo pri zločinskem pridobivanju za komunizem, zdaj pa jih je sram priznati laž, ki so jo sejali, in posuti si glavo s pepelom.

Mase pa čakajo vse razburjene.

KAJ DELA „ZAŠČITNICA MALIH NARODOV“?

Ali je mogoče, da je sovjetska Rusija priznala zasedbo Češko-slovaške? Ali je mogoče, da Sovjeti zasedajo poljsko ozemlje? Kje je danes »40 milijonov bajonetov«, ki bi morali braniti svobodo malih narodov zdaj, ko eden od njih, ves steptan, v zadnjih tresljajih brani to svobodo! In ko je že ves izkrvavel, sovjetske čete brez kaplje krvi zasedajo Poljsko!

Kje so »deset tisoči letal«, da branijo nebo junaškega naroda, ki je veja na slovanskem deblu? Kje je vse to?

Ali ni olje, ki ga uporabljajo na nebu in na zemlji za morilna orožja, iz dežele »zaščitnice malih narodov«?

STRAŠNE POSLEDICE KOMUNISTIČNE PROPAGANDE

Posledice komunistične propagande so strašne. Tako v Češko-slovaški, Španiji in Franciji. Videli smo jih na tuji katastrofi. Opažajo se v psihozi povojne družbe, v značaju političnih teženj in v miselnosti nekaterih mladih inteligentov, ki so ta strup širili med ljudske mase. Težnje teh mladih so dejansko

ustvarile podlago komunistične nevarnosti, ki je v nekaterih deželah izbruhnila s strašno silo.

MI SMO PRAVOČASNO OPOZARJALI NA LAŽNIVA GESLA

Te težnje mlade povojne generacije smo videli tudi med Srbi. Čutili smo, kaj hoče in kam gre. Vedeli smo, kaj pomenijo te spremembe današnje družbe, kaj je tvorba »novega človeka« in »sprememba današnjega stanja v deželi« in novega začetka, ki se mora uvesti. Dobro smo poznali tendence akcije, izražene v razrednem boju, in smo razumeli, zakaj se je porajalo sovraštvo med našo narodno družbo, prežeto s stoletnimi tradicijami, in internacionalno opredeljenimi mladimi marksisti, pristaši »demokracije«, svobodomiselnosti in novih teženj po preobrazbi vsega družbenega in političnega stanja.

KOMUNIZEM NI ZA NAS!

Primer v Franciji danes jasno in nedvoumno kaže našim simpatizerjem komunizma, da se naše družabno življenje ne da zamenjati z nekimi nejasnimi in meglenimi načrti prekucuhov in da se ta novi sistem življenja pri nas ne more uveljaviti. Nihče pri nas ni znal razložiti, v čem obstoji to obetano »novo življenje«. Katastrofe komunizma v drugih državah so naši komunisti vedno skušali razložiti na svoj način.

RAZKRINKANJE KOMUNISTIČNIH METOD

Nadaljevali so s svojo podtalno in zakrinkano akcijo v znamenju teh ideoloških skrajnosti, ker so mislili, da bo naša plitva meščanska družba (kot povsod drugje) ublažila značaj te borbe.

Mi smo te metode borbe spoznali. Imeli smo moči, da smo jih javno razkrinkavali v vsakem najmanjšem kotičku, kjer koli so se pojavile. In to kljub kratkovidnosti naše javnosti. Delali smo to iz lastne pobude z najčistejšim namenom, kljub vsem zlobnim klevetam.

Bolje je vso nevarnost spoznati že v začetku in jo takoj odločno odkloniti, kot pa čakati zaradi osebnega strahu.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).